Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 24. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 31-го СІЧНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 31, 1980 No. 24. VOL. LXXXVII.

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ

Трентон (Д. Рак). — Продовжуючи традицію минулих років, українські громади в стейті Ню Джерзі відзначили 62 роковини Української Державности внесенням відповідних резолюцій до міських управ, які в церемоніяльній формі перевели ухвали і в проклямаціях закликали місцеве населення піддержати своїх українських співмешканців у їх намаганні обстоювати українські ідеали. В день 22 січня 1980 року українські прапори повівали поруч американських перед міськими будинками в багатьох містечках стейту, на українських установах і приватних домах.

Завершенням були святкування річниць в Трентоні, столиці стейту, в трьох стадіях. Спеціяльний Комітет Стейтової Ради Відділів УККА В Ню Джерзі опрацював дві обширні резолюції для Асамблеї і Сенату, що включали крім політично-програмових стверджень також клявзулю відносно звільнення Юрія Шухевича та домагання до стейтових агенцій перевірити підручники історії, вживані в публічних школах стейту, з неточними або й невірними інформаціями про Україну; пресові повідомлення та подбав про роздачу брошурок (Україна і її нарід, УККА Н. Й., 1980).

В дні 21 січня 1980 пленарна сесія стейтової Асамблеї одноголосно ухвалила українську резолюцію, котру спонзорували члени Асамблеї: Вільям Бейт (Д-Пассейк), Томас Деверин (Д-Міделсекс), Джордж Отловські (Д-Міделсекс) і інші. Тому, що Сенат не мав цього дня сесії, другу резолюцію, яку спонзорував сенатор Джозеф Гіркала (Д-Пассейк) внесено щойно 24 січня 1980. В обох законодатних установах голова Стейтової Ради Северин Палидович зложив відповідну декларацію, а промовцем був Валентин Мороз.

Церемонія в Асамблеї відбулася урочисто під знаком українських прапорів, запрезентованих побіч плятформи спікера Христофера Джекмана, та при участі українського громадянства, численно зібраного на ґалерії. Цьогорічний відгук членів леґіслятур на українські домагання, з'ясовані в резолюційних клявзулях, а обосновані в преамбулі, був незвичайно прихильний завдяки сучасним світовим подіям. В світлі окупації Афганістану совєтським військом, що відбувається, втрата української державности перестала бути абстрактом, зарисувавшись у загостренім фокусі з-поза забуття десяток літ. Емоційний елемент позначився також в реакції на слова колишнього політичного в'язня Валентина Мороза, бо американці, побоюючись за долю своїх п'яти десятків закладників-в'язнів у Ірані, почали з більшим зрозумінням підходити до проблеми втрати волі.

Друга частина програми дня відбулася в екзекутивних бюрах губернатора Брендана Бирна, який підписав Проклямацію, що проголошує Тиждень Української Незалежности від 21 до 26 січня 1980 року в стейті Ню Джерзі та закли-

(Закінчення на стор. 3)

КАНАДА ДОПОМОГЛА 6-ОМ АМЕРИКАНСЬКИМ ДИПЛОМАТАМ ВИДІСТАТИСЬ З ТЕГРАНУ

Тегран/Оттава/Вашінґтон. — У той же самий час, коли Канада вирішила тимчасово припинити діяльність своєї амбасади в Тегрaні, Іран, з уваги на хаотичну ситуацію в тій країні, яка унеможливила виконування нормальної праці і загрожувала безпеці працівників канадської амбасади, то разом із канадськими дипломатами виїхали з Ірану шість американських дипломатів, які переховувалися в тій амбасаді протягом останніх 12 тижнів, тобто від захоплення амбасади ЗСА іранськими студентами-екстремістами.

Інформуючи про те, що шість американців виїхали на підроблені канадські дипломатичні документи, речники канадського уряду заявили, що американські дипломати попросили азилю і канадська амбасада з радістю погодилася допомогти американцям. Їхнє перебування в канадській амбасаді держали в строгій таємниці перед іранськими екстремістами та владою, хоча американський уряд та родини знали, що вони переховуються в канадській амбасаді. Спершу вони перебували в посольствах інших країн, але зчасом всі перейшли до канадської амбасади.

Білий Дім подав прізвища 6-ох американців, яким пощастило видістатися з Теграну: Марк Ліжек і його дружина Кора Амбурн Ліжек, Роджер Андерс, Генрі Шац та Джозеф Стаффорд з дружиною Кетлін. Всі вони, тобто мужчини і жінки, були на дипломатичній службі.

Канадський прем'єр Джов Кларк і міністер закордонних справ Флора МекДоналд у вівторок, 29-го січня, заявили кореспондентам, що американським дипломатам пощастило виїхати з Теграну в кінці минулого тижня, коли в Ірані проходили президентські вибори і існувало деяке замішання.

Речник американського Державного департаменту Годдінґ Картер, висловив подяку канадському урядові в імені президента Джіммі Картера, уряду ЗСА та цілого американського народу.

Шість американських дипломатів тепер перебувають у Франкфурті, Західня Німеччина, а до ЗСА мають прибути за кілька днів.

В американській амбасаді в Тегрaні іранські екстремісти далі держать 50 дипломатів-закладників, а три інші дипломати ЗСА перебувають в іранському міністерстві закордонних справ під фактичним домашнім арештом.

У середу, 30-го січня, іранський міністер закордонних справ Садеґ Готбзадеґ заявив, що втеча 6-ох американських дипломатів з Теграну „пошкодить іншим американським закладникам", як рівнож погрозив, що „Канада буде покарана" Однак студенти-екстремісти, які держать 50 закладників в амбасаді ЗСА, заперечили твердження міністра, заявляючи, що дипломати в амбасаді не відповідальні за діяльність згаданих 6-ох американців і канадської амбасади.

ІСЛЯМСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ГОСТРО НАП'ЯТНУВАЛА МОСКВУ ЗА ОКУПАЦІЮ АФГАНІСТАНУ

Ісламабад, Пакістан. — На надзвичайній триденній конференції міністрів закордонних справ ісламських країн і неурядових делеґацій у Ісламабаді тридцять чотири країни та ряд згаданих делеґацій засудили Совєтський Союз за інвазію в Афганістані і винесли резолюції „негайного і беззастережного відтягнення всіх совєтських військ" з афганської території, називаючи цей вчинок Москви „скандальним порушенням інтернаціонального закону". Резолюція, ухвалена всіма учасниками конференції, повторює ще раз вимогу до СССР, щоб совєтські війська стрималися від свавільних і тиранських актів супроти афганців, а у зверненні до всіх країн світу кличе всіх людей вжити всіх можливих заходів, щоб примусити СССР до відступу з окупованих територій. Ісламська конференція прирекла, ближче покищо не визначену, допомогу двом мусулманським країнам, що межують з Афганістаном: Пакістанові й Іранові, в намаганні допомогти цим двом країнам „повністю оборонити їхню суверенність, національну незалежність і територіяльну цілість".

Міністри цих тридцяти чотирьох мусулманських країн завісили в членстві сучасний Афганістан, який не вислав, до речі, своєї делеґації на конференцію.

В самому Афганістані зростає збройний спротив московським окупантам і, — як подають самі совєтські кореспонденти, — афганські „диверсанти" висаджують в повітря мости, зривають комунікаційні лінії та вбивають совєтських вояків. Також шість афганських партій об'єдналися в Ісламський Союз для визволення Афганістану. Представник цього союзу брав участь як обсерватор на конференції в Ісламабаді і під час переслухання на Політичному комітеті конференції в минулий понеділок 28-го січня сказав, що совєтські війська контролюють тільки головні міста окупованої країни, а в глибині краю діють ісламські повстанці.

Ця резолюція є отже суворою відсіччю совєтським намаганням здобути підтримку для себе країн „третього світу", зокрема мусулманського.

Крім цієї резолюції ухвалено на конференції ще чотири: про чужинецький натиск проти ісламських країн; про економічні санкції, ініційовані Америкою, проти Ірану за захоплення 50 закладників-американців; про статус міста Єрусалиму і чужинецьке втручання в Африці. Але, як твердять знавці Близького Сходу, додаткові справи, зокрема про Ізраїль, були поставлені на порядок нарад конфе-

(Закінчення на стор. 3)

МИКОЛУ ГОРБАЛЯ ЗАСУДИЛИ НА П'ЯТЬ РОКІВ УВ'ЯЗНЕННЯ; ПРАЦІ МИКОЛИ РУДЕНКА ВИЛУЧУЮТЬ З БІБЛІОТЕК

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — З України наспіла вістка, що 21 січня ц.р. закінчився у Києві суд над Миколою Горбалем, якого засудили на 5 років ув'язнення за „спробу зґвалтування".

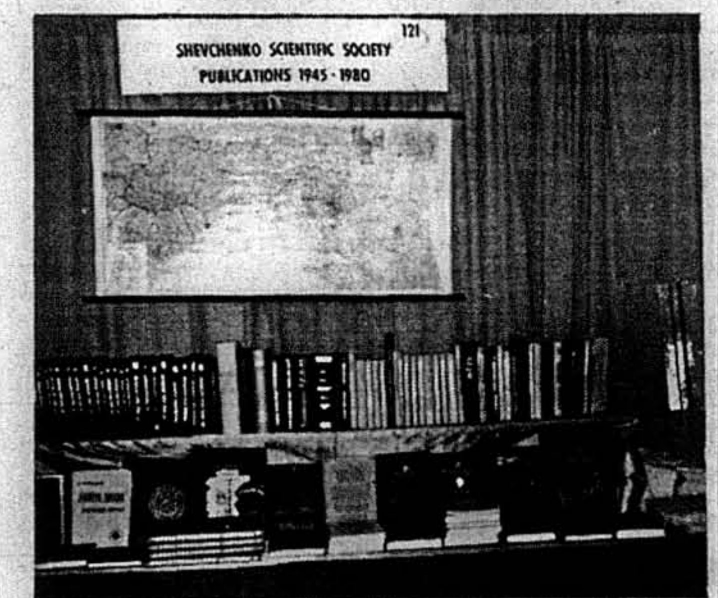
Горбаля арештували 24 жовтня 1979 року в результаті зааранжованого каґебістами фальшивого „твердження" однієї жінки, яка разом за ним ходила на курси англійської мови. Таким чином Микола Горбаль став жертвою нової кампанії режиму проти учасників правозахисного руху, в контексті якої КҐБ переслідує їх під претекстом і при допомозі фальшивих, згори зааранжованих „кримінальних злочинів". Слідчим М. Горбаля був Ляшенко.

Микола Горбаль народився 6 травня 1941 року в селі Воливець Горлицького повіту. До часу його першого засуду в Тернополі, 13 квітня 1971 року (5 років ув'язнення і 2 роки заслання, стаття 62 КК УССР) за написання поеми „Дума", її розповсюдження і за „вороже, націоналістичне" ставлення до совєтської влади, він працював викладачем естетики в Борщівському технікумі сільського господарства. Крім того він займався музикою і має власні композиції. Свій перший засуд він відбував у Мордовських і Пермських таборах (1971-1975) у Томській області (1975-1977). Після заслання жив у Києві при вул. Бастіонній 1/36 кв.70 з дружиною Аллою Марченко і сином Андрієм, народженим в 1978 році.

Литовська інформаційна служба в Ню Йорку надрукувала у своєму виданні з 18 січня ц.р. текст наказу литовського „Главліту" (установа при Раді Міністрів Литовської ССР, яка відає справами збереження державних тайн у пресі) в справі вилучення з бібліотек та книгарень Литви праць Миколи Руденка. Наказ має підпис „М. Слізевіціюс", до наказу долучений лист ч. 38 „Главліту" СССР з 13 жовтня 1978 року, підписаний П.К. Романовим, у якому перелічується 19 книжок Руденка тиражем приблизно 1 мл. 200 тисяч, що доручається вилучити з обігу в СССР. Обидва документи передруковані з литовського самвидавного періодика „Ауйсра" ч.5.

Литовська інформаційна служба оправдано називає згадані розпорядження „культурним ґеноцидом" та порівнює їх з гітлерівським паленням книжок.

НТШ видало повний каталог своїх післявоєнних видань

Виставка видань НТШ у Ню Йорку на конвенції Американської Історичної Асоціяції.

Світлив В. Грицин

Ню Йорк. — У грудні м.р. появився друком перший повоєнний каталог усіх видань, які вийшли стараннями всіх чотирьох НТШ, тобто в Европі, ЗСА, Канаді й Австралії. Каталог приготовив докторант Колюмбійського університету Юрій Лібер при видатній допомозі мґр Анни Кобринської, колишньої бібліотекарки НТШ у Львові. Каталог обнімає „Записки НТШ", „Українознавчу Бібліотеку", „Український Архів", Матеріяли бібліографічні і інші серії видань. Окремо подані видання НТШ в Канаді. В каталозі, який вийшов на англійській мові під назвою „Публікації НТШ 1945-1980", занотовано 235 позицій. Каталог розсилається до всіх славістичних бібліотек й видавництв.

Після появи Каталогу відбулися виставки видань НТШ на конвенціях дуже престижових американських наукових установ, а саме Асоціяції для вищих слов'янських студій (ААСС), що відбулася в Ню Гейвені від 10 до 14-го жовтня та Американської Історичної Асоціяції, яка проходила в Ню Йорку від 27-го до 30 грудня м.р. Обидві виставки відвідали сотні передових науковців-славістів з Америки й з інших країн, яким роздано свіжо виданий Каталог. НТШ сподіється, що в цей спосіб зможе спопуляризувати в широкім науковім світі українські видання й розмістити їх по більших бібліотеках.

Виставка обнімала комплект новооправлених повоєнних серійних видань „Записок НТШ" і „Української Бібліотеки" та вибрані видання інших серій та позасерійних. Недавно вона була прикрашена виданою мапою, що про неї подбала редакція Енциклопедії Українознавства, яку видає НТШ в Европі, точніше в Сарселі коло Парижу. Мапу виконали проф. Володимир Кубійович і д-р Аркадій Жуковський. У влаштуванні й при догляді виставки в Ню Йорку допомогли мґр Анна Кобринська, інж. Володимир Онишкевич і мґр Володимир Буцяк.

Вивішення українського прапора в Патерсоні

Патерсон, Н. Дж. (В.Ш.). — Січневе свято Української Державности наші громади використовують для відзначення цієї річниці та вивішування національного прапора на міських ратушах.

Дня 22-го січня в Патерсоні, Н. Дж., зібралось понад 40 осіб — з Патерсону й Пассейку — яких в своєму бюрі в міській ратуші привітав посадник Лоренс Креймер і перед якими підписав відповідну до цієї нагоди Проклямацію. Голова Відділу УККА в Пассейку д-р Константин Ваньо привітав посадника й подякував за його увагу і участь, підкреслюючи, що сьогодні політичні інтереси Америки покриваються з визвольними змаганнями України. Містоголова відділу УККА в Пассейку п-ні Ірина Халупа-Струк в короткій промові подала історичний розвиток подій в Україні перед 62 роками та вказала на подібну небезпеку з боку Совєтського Союзу сьогодні й для решти вільного світу.

Посадник Креймер у своїй відповіді закликав заховувати прекрасні українські традиції, як теж українську мову для молоді, бо вони є великим багатством і для Америки. „Минулого року при цій самій нагоді, — продовжував посадник, — ви звертали увагу на совєтську небезпеку, що грозить Америці. За цей рік ми переконались, що мусимо ближче й уважніше прислухатись до голосу українців, бо створена Совєтським Союзом ситуація нас про це переконала". Під спів національного гимну посадник підніс наш національний прапор.

Підписання проклямації Дня Української Незалежности у Перт Амбою

Посадник міста Перт Амбой, Н. Дж., Джордж Отловскі підписує проклямацію з нагоди роковин відродження Української Державности. У цій церемонії, яка започаткувала урочисті відзначення цих роковин в Перт Амбою, взяли участь: член Міської ради Джон Немерґат (сидить, перший зліва), о. шамб. Степан Сулик та — в другому ряді зліва — Северин Палидович, голова Координаційної Ради УККА в Ню Джерзі, Меланія Поллак і Володимир Гладич, голова Українських Об'єднаних Організацій в Перт Амбою.

Губернатор Д. Торнбирг проголосив 22-го січня Днем Української Незалежности у Пенсильванії

У понеділок, 21-го січня, губернатор Пенсильванії Дік Торнбирг підписав проклямацію, проголошуючи 22-го січня Днем Української Незалежности у стейті та закликаючи всіх громадян до відповідного відзначення 62-их роковин відновлення Української Державности. **Церемонія підписання проклямації відбулась в бюрах** губ. Торнбирга в присутності численної делеґації українців з кількох міст. На фото вгорі — біля губ. Торнбирга сидять (зліва): Антоні Новасантіс, голова Дорадчої комісії для етнічних справ і Степан Поступак. Присутні були також стейтова сенаторка Джанет Райбман і член стейтової асамблеї Теодор Стубан.

Відзначення Січневих Роковин в Елмайрі

Елмайра (В. К.). — Українська громада врочисто відзначила роковини проголошення Української Державности під проводом місцевого Відділу УККА.

У понеділок, 14-го січня ц.р., посадник міста Елмайра Р. Денсберґер, в присутності української делеґації, що її очолював голова місцевого Відділу УККА інж. Володимир Корчинський, підписав проклямацію Української Державности.

В четвер 17-го січня делеґація відвідала посадника сусіднього міста Елмайра Гайтс, де посадник Р. Олройд також проклямував День Української Державности і Самостійности.

Дня 22-го Січня було вивішено українські прапори на ратушах обидвох міст. Ціла українська громада відзначила свято Державности в неділю 20-го січня бенкетом у залі Українського Американського Національного Клюбу в Елмайра Гайтс.

Папа старається зменшити напруження між ЗСА і СССР

Рим, Італія. — Аґентство „Ю-Пі-Ай" інформує, що Папа Іван Павло II особисто заанґажований в інтенсивну, але тиху дипломатичну місію, завданням якої є зменшити існуюче напруження між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом з приводу совєтської військової інвазії в Афганістані.

Ватиканські джерела стверджують, що інтенсивність цього позакулісного заанґажування Папи значно посилилась від часу інтервенції Москви в Афганістані. В міжчасі Папа Іван Павло II вислав приватне звернення на адресу урядів у Вашінґтоні і в Москві, а також іншим державам, зацікавленим цією справою. Речник Державного департаменту у Вашінґтоні відмовився коментувати цю інформацію.

Совєтський танцюрист попросив політичного азилю

Рим, Італія. — Соліст академічного балету в Москві Юрій Стефанов, перебуваючи на виступах в Італії, відлучився від групи і опісля попросив поліцію про надання йому політичного азилю. Поліційні чинники заявили, що Стефанов, правдоподібно жид по національності, вирішив залишитися на Заході і в цьому допомогла йому якась жінка-приятелька. Покищо Стефанова перевезли до табору біженців біля Трієсту, де спеціяльна комісія розгляне його прохання про надання політичного азилю.

Москва здержала процес культобміну із ЗСА

Москва. — Пресове аґентство Ассошіейтед Пресс інформує, що Совєтський Союз тимчасово здержав процес культурного обміну із З'єднаними Стейтами Америки і заборонив виїзд мистецьким групам і індивідуальним артистам до ЗСА, аж до часу підписання нового договору з американським урядом.

Речник міністерства культури СССР Владімір І. Літвінов заявив на пресовій конференції, що до часу підписання нового договору в ЗСА не виступатимуть жадні совєтські мистці. Він підкреслив, що старий договір про культурний обмін між СССР і ЗСА вигас 31-го грудня 1979 року. Переговори про підписання нового договору були відкладені на січень з причини різдвяних і новорічних святкувань в ЗСА, але пізніше не були відновлені з огляду на відплатні акції Америки за совєтську військову інтервенцію в Афганістані.

Совєтський речник відмітив, що новий договір, якщо його підпишуть, мусить включати клявзулю про запевнення безпеки совєтським мистцям в ЗСА. Досі американський уряд не погоджувався на включення такої клявзулі в договір, побоюючись, що це пошкодить тим мистцям, які вирішили б залишитися на Заході і просити політичного азилю. Совєти могли б покликатися на цю клявзулю, вимагаючи повороту втікачів.

Від початку січня 1980 року принаймні чотири совєтські мистці, які бажали виступити в ЗСА, не отримали дозволу від совєтської влади, а саме диригент Юрій Темірканов, скрипаль Владімір Співаков та піяністи Лазар Берман і Міхаїл Плетнєв.

„Соня" — головна шпигунка для совєтів в Британії під час війни

Лондон. — Газета „Сандей Таймс" в Лондоні подає відомості про Руту Кучинську, втікачку з нацистської Німеччини і голову найсильнішої совєтської шпигунської сітки в Британії, якій удалося проникнути до уряду прем'єр-міністра Вінстона Черчілля в час Другої світової війни, а навіть в середину американської розвідки. Вона теж відома з кличок і прізвищ: „Соня", Рута Вернер, Рута Брувер і Урсула Бейртон, і була донькою відомого берлінського економіста жидівського роду проф. Рене Кучинського.

В Британії вона опинилася в 1935 році і тут до року 1946 очолювала Британський відділ сумнозвісної шпигунської мережі п. н. „Червона Оркестра".

Згідно з „Сандей Таймс", ця „Соня" була чи не найголовнішим московським шпигуном, під контролею якої був і Клаус Фукс, шпигун, що видав Москві атомові таємниці ЗСА.

Тепер „Соня" має вже 72 роки і живе у Східній Німеччині, куди їй Москва дозволила переселитися, після втечі на Захід совєтського агента, якого вона завербувала для шпигунства і через якого її саму могли б виявити, як шпигунку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи після Хомейні — комуна?

У дуже поважних американських коментарях, опертих на безпосередніх інформаціях від кореспондентів і обсерваторів в Ірані, передбачується сумний розвиток іранських подій. Мовляв, в Ісламській Республіці Ірану видний не поступ в напрямку ладу й консолідації, тільки безпорядку і хаосу. Ніхто краще, як сам генеральний секретар Об'єднаних Націй Курт Вальдгайм перевірив безпосереднім досвідом, що в Ірані, кажучи просто, „нема з ким говорити". Нема одного відповідального й авторитетного осередку влади й авторитету. Існує там диктатор, творець і керівник революції проти шаха, мусулманський фанатик Аятолла Хомейні, з почесним титулом „імама". Але він покликав до життя Революційну Раду, яка ніби не завжди в усьому однозгідна з Хомейні. Існує теж уряд, але в ньому теж є різні течії, чого доказом може послужити факт, що за несповна один рік після перемоги революції над шахом— тричі змінявся міністер закордонних справ. Поруч з тими чинниками чималу реальну владу захопили „студенти", які з благословенням від Хомейні захопили американську амбасаду й оце вже від 4-го листопада в'язнять 50 членів її амбасади і не раз вже дискредитували заяви міністрів та „аятоллів", виявляючи свою непоступливу поставу („Тільки поворот шаха може звільнити закладників"). Вони не розуміють, що загнали Іран в ізоляцію від усього зорганізованого міжнародного світу.

Але є ще один чинник, ніби невидний, але найгрізніший для майбутности Ірану: комуністи. Вони не становлять — бодай покищо — одностайного табору. Вони розпорошені, із трьома найсильнішими групами: це комуністична партія Тудех, за шаха поза законом, яка з мусулманськими фанатиками і всіма іншими невдоволеними правлінням шаха брала активну участь в революції.Друга група –це „народні борці",сильні головно в університетах,де зорганізували собі власну міліцію.Третя група — це „федеї",які ненависть супроти Америки ставлять вище мусульманського неґативізму супроти комунізму. „Ліпші росіяни, як американці" — пропаґують вони після окупації совєтським військом Афганістану і „Не забуваймо про нашого найбільшого ворога — Америку" — кажеться в їхніх летючках. Вони добре зорганізовані, їхній лідер ходить з дводоріжним радіоапаратом, яким передає накази десяткам тисяч демонстрантів. Тому заяви президента Картера, що треба переконати керівні кола Ірану, що не Америка є справжнім ворогом і загрозою для Ірану, а Совєтський Союз, ті заяви Картера не зовсім реальні, бо легальний уряд в Ірані не є справжнім урядом, а керівні кола охоплюють також комуністів, які або щиро, або по-фарисейськи з тактичних причин твердять, що „іслям може цілком добре співжити з комунізмом" і тому ніколи не заміняють СССР на ЗСА.

Однак існуючий теперішній лад в Ірані не втримається. Бо ненависть до колишнього шаха й Америки за те, що вона підтримувала шаха, не дає праці безробітним, яких кругло 30 відсотків. Продукція головного джерела прибутків — нафти — зменшилася і далі меншає, а заповіджені американські санкції на дальшу мету (не зараз) тамошню ситуацію безумовно погіршать. Вправді Хомейні буцім пригадав, що за часів Мохаммеда його визнавці не користувалися нафтою і виробами з неї, то й тепер можуть обійтися без неї. Це цікава фраза, але не заперечує, що іранська нафта стала в осередку конфлікту, що грозить 3-ою світовою війною. Іранські нафтові поля загрожені маршом совєтських військ з Афганістану та реакцією з боку Америки, яка — за твердженням фахових коментаторів — в першу чергу знищить іранський нафтовий басейн, без уваги на Японію і Західню Европу, що його потребують.

Західні кола з Америкою у проводі великі надії пов'язують з вибором Бані Садра на першого президента Ісламської Республіки Ірану. За його надто велику „поміркованість" і ніби готовість звільнити американських закладників Хомейні звільнив його з становища міністра закордонних справ, але, як фахівця — фінансиста, залишив в уряді, як міністра фінансів. Бані Садр буцім то має звернутися до генерального секретаря ОН Курта Вальдгайма за продовжуванням заходів, щоби видумати формулу, яка „зберегла б обличчя" Ірану і дозволила звільнити закладників. Це й стало причиною, чому президент Картер замовк у справі заповіджених санкцій проти Ірану. Дійсність швидко виявить, чи це оправдані надії. І дійсність швидко виявить, чи вдержиться ціла теократична іранська система в Ірані після смерти важко недужого старого Хомейні. Приповідковий „третій", що користає із сварні й заколоту, існує в Ірані у постаті тамошніх комуністів. Плянувальники інвазії до Афганістану з цим напевно рахувалися. Комуністи не спішаться захоплювати владу в Ірані. Вони є в меншині, але добре зорганізовані, озброєні, безоглядні, агресивні. А більшість населення — це мовчазна більшість, яка ненавидить комунізм, але не має сили, бо — мовчить. Скільки разів були вже в історії прецеденти, що пасивна мовчазна більшість програє у змагу з активною агресивною меншістю? Існує можливість, що після упадку хомейнізму в Ірані прийде комунізм, який, може, не безпосередньо, але згодом, відкличеться до „братнього" комуністичного центру — в Москві.

Січовик Іван Шарий

СІЧОВИКИ ПІД КРУТАМИ

(1)

На урочистому похороні двадцяти восьми Крутянців у Києві 19-го березня 1918 року голова Української Центральної Ради проф. Михайло Грушевський казав зібраним киянам не плакати: „...стримайте ж ваші сльози, які котяться. Ці юнаки поклали свої голови за визволення вітчини і вітчина збереже про них вдячну пам'ять на віки вічні". І ми сьогодні, як це вже стало традицією серед українців у вільному світі, вшановуємо Героїв Крут у 62-гу річницю їх великої жертви.

Тут друкуємо рідкісний документ часу — статтю Січовика Івана Шарого, учасника Крутянського Бою, з часопису „Народня справа" в Києві з 13-го квітня 1918року. Це була перша розповідь очевидця відразу по самій події, два і пів місяці після битви, і хоча незакінчена (нам бракує дві сторінки статті), вона має свою вимову. Для збереження повної автентичности редакція не робила в статті жадних змін. Статтю „Січовики під Крутами" вивіз з України д-р Степан Ріпецький, який в тому часі був у Києві. Йому ми завдячуємо цю знахідку.

Редакція

Ми бачили, що Вкраїна гине. Чорна гайворонь підіймалася з Московщини і непереможно сунула на наш край, голодна, хижа, дика... Це була „красна ґвардія" московська, яку організувало правительство Леніна і Троцького для боротьби з вільною Україною, щоб накласти на неї старі кайдани неволі і користуватись її багацтвами так само дурно, як користувалась Росія і попередніх більше ніж 200 літ.

„Красна ґвардія" йшла на Вкраїну... Вірні сини своєї безталанної Батьківщини завзято боролися і не пускали хижаків плюндрувати свій край. Вони завзято бились, але сили в їх мало було: ряди їх рідшали, нової ж підмоги мало припливало.

Чого ж до оборонців не йшла народня маса українська широкою лавою?

Адже ж це була боротьба проти насильників за кращу долю свого рідного краю...

Ми знали й це: ми добре знали, що над нашим народом майже 300 літ лежав важкий могильний камінь московської неволі і від його ще не прийшов до пам'яти поневолений люд; це було на світанні великої будуччини нашого народу, коли ще нарід від ясного, болючого світу не міг вільно глянути на те,що твориться біля його, і твердою ходою піти на оборону своїх прав.

Ворожі сили наближались уже до Столиці України — Києва, де кувалась нова доля, нові форми життя українського народу.

Час прийшов і нам взятись за рушниці, і ми взялись... ми одважились вмерти за край, за народ, за свою дорогу мрію-ідею — вільну, визволену Вкраїну!

На Бахмач їхало три сотні козаків спинити похід большевицької „красної ґвардії" на Київ. З ними поїхала і наша, четверта сотня „січових стрільців". 4-та сотня січових стрільців складалась з свідомих українців, які не мало приклали своєї праці до освідомлення українського народу щодо його національних і соціяльних прав.

Тут були свідомі проводирі народні, з яких багато працювало над заснованням „Селянських Спілок", „Просвіт", а також в українських соціялістичних партіях.

Військової муштри мало хто знав, тому з початку ми попрохали собі учителів, які і муштрували нас.

Не довго, одначе, довелось вчитись, діло вимагало негайно їхати до Бахмачу на допомогу тим нечисленним силам, які ще кой-як удержували фронт.

Коли піднялось питання про те, їхать чи не їхать, ми рішили їхать, і вже на місці доповнить свої убогі знання військової науки. Особливо мало знали ми стріляти. Але дарма — поїхали.

В потязі січовики розмістились у двох санітарних вагонах: я лежав на середній лавці поряд з двома моїми найкращими товаришами Компанійцем і Поповичем.

Потяг летів на всіх парах, видно було, що наша допомога дуже й дуже потрібна. Поїзд летів.

Я лежав ничком і дивився у вікно вагону. Дивний настрій обхоплював мене, коли я дивився на оті необмежені простори степів з білими латками останнього снігу, на величний небозвід з блідим засмученим місяцем, на таємничу нічну тишу, до якої так чуйно прислухались похилі верби та ліски, що минали нас і минали без кінця і краю... Минають... Жалілось щось і журба за чимсь втраченим стискала болючо всю душу. Хотілося спинити отой хід природи, без кінця дивитись на кущик верболозу, степову суху ковелу, хотілось оддать всього себе, росплистись у ріднім сяєві місяця в просторах необмежних степів, в мерехтінні власних спогадів. Як дивно що ми їдемо биться. Хотілось піти зараз з вагона в степ, зустріти якусь милу людину, похвалиться їй щось про красу оту велику, що сам відчував... Хотілось піти на село, побачить селянські стріхи і блідо-білі од місяця стіни привітних, тихих-хат, почути селянський мирний, рідний гомін...

(Продовження буде)

В. Богачевський

У КИЄВІ 22-ГО СІЧНЯ 1919 РОКУ

(СПОМИН).

[1]

Дня 22-го січня 1919 року припала була велика честь Другій Українській Гімназії ім. Кирило-Методіївського Братства взяти участь у національній державній маніфестації — Святі Злуки Західньої України-Галичини, Буковини й Закарпаття із Українською Народною Республікою на Софійській площі в Києві.

Тоді я був учнем п'ятої кляси тієї Київської гімназії, до якої я вступив весною 1918 року за гетьмана Скоропадського. В п'ятій клясі було нас коло двадцять студентів, наполовину дівчат і хлопців. У цій клясі я був єдиним „західняком", хоча в нашій гімназії, в інших клясах, було ще декілька галичан.

Кілька днів перед 22-им січня, увійшов до нашої кляси сам директор гімназії проф. Григорій Козленко, який з'ясував нам значення тієї історичної події та заохотив нас бути свідками цього великого історичного акту-свята Соборности, яке відтепер єднатиме обидві, досі кордонами розділені, галузі того самого великого українського народу на вічні часи.

Упорядником нашої участи в маніфестації був професор цієї гімназії Григорій Гр. Холодний, вчитель математики. Крім навчання математики він сповняв ще функцію „інспектора" гімназії, до обов'язків якого належало наглядати за студентами в гімназії і в місті. Він був людиною дуже доброю, проте студенти почували себе вільніше, коли над ними не було безпосередньо його „батьківського" ока.

У галицьких гімназіях ця функція була незнана, але в російських школах, мабуть, це була звичайна річ, отже, коли на Великій Україні почали творитись вже від 1917 року нові українські гімназії, цей звичай прийнято.

У той час в Києві були три державні українські гімназії, очолювані визначними діячами культури. У Першій гімназії ім. Тараса Шевченка директором був відомий громадський діяч і педагог Володимир Дурдуковський; в тому часі ця гімназія мала тільки кілька початкових кляс. Була також Третя Українська гімназія на Печерську, директором якої був І. Власенко.

Склалося так, що зі свого мешкання на Печерську він відступив одну кімнату моєму швагрові Петрові Наболотному, вчителеві німецької мови в Першій Українській гімназії, де початково теж замешкав і я. Петро Наболотний закінчив перед Першою світовою війною Богословський факультет у Львівському університеті та був у 1915 році, подібно як багато інших галицьких українських патріотів, „видворений" московською владою в Росію, де у місті Воронужі перебував до часу революції 1917 року. Коли при владі була Центральна Рада, він перебрався до Києва і став учителем Першої Української гімназії ім. Тараса Шевченка. Він мав дуже добре знання німецької мови і латини.

Директор Власенко був музикальною людиною, грав на бандурі козацькі думи та українські пісні. Від нього я „через двері" вивчив багато пісень як, наприклад, думу „Ой, сів пугач на могилі", пісні „Ой, три шляхи широкії" чи „Зашуміла ліщинонька" та багато інших.

Із мого мешкання на Печерську я кожного ранку збігав „собачою тропою" вниз через ринок коло Бесарабки, на Бульвар Т.Шевченка, де приміщувалася Друга Українська гімназія ім. Кирила-Методіївського Братства, яка єдина зразу відкрила вісім кляс, і учнями якої були учні українці з російських гімназій, які бажали навчатися в українській гімназії.

З-поміж моїх товаришів з моєї п'ятої кляси я дружив найбільше з Ярославом Стешенком, батько якого Іван Стешенко за Центральної Ради був секретарем освіти. Коли большевики в січні 1918 року зайняли Київ, на нього зроблено атентат і він скоро після цього помер.

З дівчатами нашої кляси я не мав знайомств, але пам'ятаю, що між ними була гарна панночка, дочка гетьманського міністра освіти Василенка.

Із Ярославом Стешенком я дружив по-справжньому. Він допоміг мені багато в моєму знайомстві з Києвом. І я користав цілою пригорщею з його пояснень, що їх він мені не жалував.

Так ми разом обійшли всі важливіші пам'ятки Києва — святу Софію, що обходить своє 900-ліття, Печерську Лавру, Видубицький Монастир, Золоті Ворота, св. Андріївський собор, Володимирську гірку зі своїм славним спуском і інші дорогоцінності нашої славної столиці. Коли осінню 1920 року я був вже знову в Академічній гімназії (філії) у Львові, ми досить часто переписувались. А навіть, коли я по матурі у Львові 1922-го року виїхав на студії інженерії да Данціґу, то й тоді ми не перепривали зв'язків між собою, аж до цієї пори, коли він приблизно 1923 року або з початку 1924-го року написав мені листа,в якому просив, щоб більше до нього не писати... Тоді наш контакт зовсім перервався.

(Продовження буде)

Богдан Бойчук

ПРО ПОВНЕ ВИДАННЯ „ОКЕАНУ" ВАСИЛЯ БАРКИ

Заходами отців Редемптористів і з почину о. протоігумена Михайла Гринчишина, появилася понад 600-сторінкова книга поезій Василя Барки „Океан". Цей почин отців Редемптористів заслуговує на особливу увагу, бо, якщо в минулому були близькі взаємини між Українською Церквою і літературою, то сьогодні віддаль між ними аж надто далека, і її корисно було б зменшувати. І жест отців Редемптористів іде саме в такому напрямку.

Видана книга містить справді два окремі томи „Океану", писані в різні часи, з 15-літньою прогалиною між ними. Перший том, писаний у 1949-1954 роках, друкувався уже 1959-го року у видавництві „Слово". Але поет долучив до цього видання ще понад 90 нових поезій і дуже основно проредагував ряд давніх поезій — і том цей сприймається і читається, як нова праця. Другий том, який писався в 1964-1969 роках і становить 276 сторінок — ніде досі не друкувався.

Саму назву книги „Океан" треба сприймати в декількох площинах. Це, в першу і головну чергу, звичайний океан, на прибережжя якого Василь Барка кожнорічно навідувався і навідується. Океан своєю красою і своєю стихією одуховлював поета, надихав його картинами і візіями, які перевтілювалися в океан поезії. Це найсуттєвіше значення назви книги. Океан треба теж приймати, як всеохопну метафору на людське життя з усіма його многогранними виявами. І, накінець, в другому томі, океан набирає теж значень вселенної.

Перший том охоплює лірику кохання і лірику природи. Ліричний герой переживає любов, розлуку з коханою і тугу за нею; він лучиться з нею споминами, бачить її у своїх візіях. Але не це є стрижнем першого тому. Справжнім героєм лірики „Океану" є природа. Поет її любить, нею дихає, нею живе! Краса, соняшність і нерозгаданість природи захоплюють поета, інспірують його і підносять його духовно вгору, до Бога. Картини природи, оте неймовірне багатство метафор, треба сприймати прямо, візуально, як бачене, не як символи. Бо саме природа, не символіка її, а реальна бачена природа стала канвою, духом і світлом у вишину „Океану". Настрій першого тому наскрізь радісний і соняшний.

Другий том відходить від особистої лірики. Кохана вмирає, і рядки другого тому пронизані тінню труни, каменем смерти і візією білого хреста на гробі. Але природа і далі осталася основною силою другого тому, хоч у ній уже менше сонця, а більше тіней. Другою силою є релігійні картини і візії, які відвертають людину від землі і спрямовують її в надземне. Нема теж у цьому томі того розкішного і грайливого багатства форм. З темнішими візіями, ніби приходить потреба чи конечність спрощених форм. А, може, не з візіями, а з віком.

„Океан" в цілості — це книга не для читання на один час, а для читання на одне життя. Книгу в сумі 20 дол. можна замовити: B. Robak, 179 Hillside Terrace Irvington, N.J. 07111.

Створено спеціяльний фонд ім. Т. Балка в Гарварді

Кембрідж, Масс. (ФКУ). — У грудні м.р., на вшанування пам'яті сл. п. Теодора Балка його родина створила спеціяльний фонд української книжки. Дохід з фонду призначений на збагачування Гарвардської україніки з ділянки історії Української Церкви.

Фонд створено пожертвою 10,000 долярів; його основне завдання визначене в листі до проф. Оскара Гендліна, директора Гарвардської університетської бібліотеки:

„Родина сл. п. Теодора Балка бажає створити в Гарвардській бібліотеці фонд книжки його імени для надбання публікацій, які розглядають українські теологічно-релігійні проблеми та історію Української Церкви, зокрема історію Української Католицької Церкви, Української Православної Церкви та українського протестантського руху. Пропонуємо наступні категорії бібліотечних надбань: старі рукописи, першодруки та інші старі видання, церковні часописи, журнали та періодичні видання, монографії та джерельні матеріяли".

Дальше в листі,який став правнозобов'язуючим документом, говориться, що надбання тих матеріялів повинен здійснювати голова слов'янського відділу Гарвардської бібліотеки при консультації з директором УНІГУ та бібліографом УНІГУ. Творці фонду теж просять періодичних інформацій: списки книжкових надбань, родина бо покійного Теодора Балка має намір поновними грошовими пожертвами збільшувати фонд.

Цей фонд матиме свій книжковий знак (екслібрис) роботи мистця Якова Гніздовського.

Появилось чергове число журналу „Нотатки з мистецтва"

Філядельфія, Па. — Тут, у жовтні минулого року, вийшло 19-те число 19-сторінкового журналу „Нотатки з мистецтва", головним редактором якого є проф. Петро Мегик, ініціятор, основник та видавець цього журналу.

Це число відкривається привітанням проф. Мегикові з нагоди його 80-річчя, яке йому передали члени редакційної Колегії: Петро Андрусів, Михайло Дмитренко, Василь Дорошенко, Степан Рожко, Марія Струтинська та Володимир Шиприкевич.

На зміст цього багатоілюстрованого знімками картин українських мистців журналу складаються статті таких авторів: Євгена Блакитного—„Федір Григорович Кричевський", Григорія Портнова — „Федір Кричевський" (До сторіччя від дня народження) та автор під ініціялами В.П. — „Огляд графічних оформлень книжкових видань". Тут також поміщено мистецьку та жалобну хроніку. Закінчується журнал статтею — „З життя й праці українських мистців Української Мистецької Студії у Філядельфії".

Журнал: „Нотатки з Мистецтва" ціна якого є 8 долярів, можна набути, пишучи на адресу: Ukrainian Art Digest, 1022 North Lawrence Street, Philadelphia, Pa. 19123, U.S.A.

Юл. Мовчан

З ПОДОРОЖНІХ НОТАТОК

(3)

ЩО Я БАЧИВ У АВСТРАЛІЇ

А кому надоїсть музика, той може вийти назовні і всівшись у вигідне крісло ресторану,що прилягає до будинку опери, тут майже під відкритим небом, з'їсти смачний австралійський обід чи випити склянку чаю або кави з найсмачнішим,який може бути тортом.

Із історії відомо, що першими поселенцями Австралії були кримінальні злочинці, яких англійський уряд намагався якнайдалі вивезти за межі свого Альбіону. Але ті злочинці тут не байдикували, а працювали, зокрема, будували будинки. Один з таких примусово депортованих виселенців Франціс Ґрінвей виявився настільки талановитим архітектором, що за його проєктом побудовано багато гарних будинків Сіднею. Деякі з них, як наприклад, церква Св. Джеймса та Монетний Двір, в основному побудували депортовані кримінальні злочинці. (Чому і сучасним американцям не застосувати б подібного методу щодо своїх злочинців? Чому замість тримати їх у переповнених тюрмах та годувати задурно, не післати їх на працю на Аляску або інші малоосвоєні землі. Це було в вигідно і для держави, і для самих порушників закону, бо „людина, — як сказав колись польсько-англійський письменник і філософ Джозеф Конрад — є тільки людиною, коли вона працює. Коли вона перестане працювати, тоді вона перетворюється в ніщо").

Запитую одного австралійця, чому замість великого й гарного Сіднею, на свою столицю вони обрали в багато разів меншу й дуже мало розбудовану Канберру?

— А тому, — відповів він, що й наші американці замість, наприклад, Ню Йорку або старої Філядельфії, обрали своєю столицею Вашінґтон. Або бразилійці замість прегарного й великого Ріо де Жанейро, обрали порівняльно мале місто Бразилію. Або індійці, замість Калькутти або Бомбею — відносно мале, центрально розташоване місто Ню Делі.

Дещо про австралійських абориґенів

Бути в Австралії і не бачити кенґуру та абориґентів — це, як дехто каже, було б те саме, що бути в Римі і не бачити папи римського.

Побачити кенґуру — це ніяка велика проблема. Коли ми всіли до автобуса, який віз нас від аеродрому до готелю, ми помітили, що внизу фронтові вікна автобуса наполовину прикриті досить міцною дротяною сіткою. „Для чого це?" — запитуємо шофера. „Це захист проти кенґуру", — відповідає він. Коли хтось їде вночі, не раз дорогу перебігає ця тварина. Тому, аби об неї не розбити вікна і при тому самому не покалічитися, ми вирішили причіплювати ці залізні сітки".

На щастя ми не були свідками трагічного зудару автобуса з цими звірятами. Але якщо кенґуру може сягнути навіть до вікон автобуса (не авта!), то можна уявити собі розмір цих тварин!

Щодо абориґенів, то тут справа була складніша. В Сіднеї, Мельборні чи Канберрі, де ми були, їх дуже мало: переважно вони проживають у центральних частинах Австралії — там, де клімат тепліший (чи часто навіть гарячий), і де з кліматичних та інших причин европейські поселенці не хочуть замешкати. Але якщо б білі наїзники не поселилися в Австралії, то абориґенти, правдоподібно, і досі жили б так, як колись люди кам'яного віку — напівголі майже чорні, з тонкими, худими ногами, з великими вистаючими зубами та головою, обмотаною листками якоїсь тропічної рослини. Ще й тепер можна побачити таких австралійських абориґенів (До речі, саме слово „абориґен" — також латинського походження. „Ав" чи „аб" — означає „від", „ориґен" — початок, отже, люди, які живуть тут від самого початку). Хоча деякі абориґенів зараховують до негритянського типу, проте в дійсності з африканськими неграми вони мають мало що спільного.

Скільки тут живе тепер абориґенів — ніхто точно не знає, хоч припускають, що їх тут ще залишилося 50,000, але до часу вступу білої людини на ці землі, дехто вважає, що їх було понад 300,000.

Згідно з поясненнями нашого провідника — білого австралійця — абориґени, так, як американські індіяни, майже не піддаються асиміляції. Хоч уряд намагається їх „пригорнути" до білих — включно з тим, що будує їм безкоштовні мешкальні будинки тощо, але здебільшого вони розчаровуються таким „модерним" життям і тому назад тікають до своїх куренів у найглухіших „бушах" (кущах).Коли ми запитали,чи ми можемо відвідати абориґенські резервати (подібно, як ми можемо відвідувати індіянські поселення в Арізоні чи Неваді), нам сказали, що практично — це не так легко. Мовляв, тому, що абориґени майже не відпорні до більшости недуг і цим же самим уряд дуже нерадо дозволяє туристам мати будь-який контакт з „ориґінальними людьми" Австралії. Мовляв, якщо буде дозволено кожному, хто хоче, бачитись з абориґенами, тоді вони можуть легко позаражуватися і зовсім вимерти. Чи така заборона дійсно обумовлена медично-санітарними вимогами, чи, може, є міркування також іншого характеру — важко сказати.

Звичайно, далеко не всі абориґени відокремлені або живуть у резерватах. Чимало з них працює на різних роботах поруч з білими. Хоч цей же провідник сказав, що, мовляв, хоч продуктивність абориґенів настільки низька, що треба п'ятьох абориґенів аби зробити те, що зробить один білий, проте аби не було обвинувачень в дискримінації, їх не звільняють і тримають при праці. Деякі з абориґенів стали навіть видатними одиницями. Таким є, наприклад, „бестселлерівський" поет Кат Валкер, відомий тенор та професор Мельборнської консерваторії Гарольд Блер, мистець-маляр Альберт Наматіра, член австралійського парляменту Невіль Бонер та чимало інших.

(Продовження буде)

Розважання про рідний прапор

Як скрізь по місцях скупчення українських людей, і в Українському селі на Фльориді в Апопці посадник міста проклямував 22 Січня Українським Днем і казав вивісити на ратуші Апопки Український прапор поруч державного американського і міського. Всі три повівали поруч, але не однакові вони.

Всі вони різняться кольорами та й завдання їх різні. Наш Український — це символ вільної, а тепер, на горе, поневоленої України, і в тому ціла суть, чому він тут сьогодні з високими ідеями і мріями пнеться в голубу далечінь, де немає ні горя, ні печалі, а де є тільки правда свята, щоби вглянути в тисячолітню давнину нашу, коли-то володіли славні володарі могутньої України. І шле він нам, тут зібраним, пророчі слова: Вам, нащадки-правнуки могутніх володарів прадідних, призначено привернути давню могутність України і нехай не забариться той час, незадовго бо будете відзначати, і дай Боже, вже як вільні громадяни Вільної України — Тисячоліття Державности і Тисячоліття Християнства в Україні.

До того приготовляйтесь і будьте готові, щоб не повторилося знову те саме, що „през незгоду всі пропали, самі себе звоювали". До великих діл треба єдности, тому треба пам'ятати слова: „Де згода в сімействі" і „Не пора, не пора"... До здобуття волі потрібне теж сильне бажання високої напруги, перед якою не встоїться ніяка сила, а причин для боротьби з лютим ворогом маємо аж понадто і терпіння наші дійшли до самого вершка, мабуть так, що в жадному іншому народі в цілому світі за всі часи немає порівняння. Окупант на нашій землі шаліє, але народний гнів змете його з України. Тоді запанує воля в Рідному Краї, і помоляться на волі невольничі діти, — як сказав колись Тарас.

Теодор Квасницький

День Української Дитини у Вотервліті

Під гаслом „Дитина скарб народу" відбувся 1-го грудня м.р. в Українському Клюбі у Вотервліті заходом Громадського Комітету Року Української Дитини, під протекторатом Окружного Комітету Відділів УККА Олбанської округи День Української Дитини з багатою програмою.

Голова Громадського Комітету Року Дитини Теодозія Кушнір, відкриваючи імпрезу в год. 2:30, з'ясувала завдання й ціль Міжнародного Року Дитини, зокрема українського, а в цьому всебічну допомогу українським дітям у діяспорі та на рідних землях. Вона передала ведення програми мгр Гетяні Дурбак, що заповідала виступи дітей. Ред. І. Дурбак розказав про долю українських дітей в Україні. Наперед учні 3 і 4 кляс продеклямували разом „Отче наш". З деклямаціями виступали учні Школи Українознавства у Вотервліті, парохіяльної школи в Коговзі, члени Пласту й СУМА з Амстердаму, Вотервліту, Коговзу, Олбані, Скенектади і Трою: Даня й Ірка Наугольник, Оленка Цьолко, Таня Сосяк, Стеня Дзядів, Іванка Хомич, Михась Савків, Христя й Надя Боднар, Дарка й Роман Гарасимяк, Маруся і Христя Хорват, Діяна й Петро Шевчук, Ганя Демчар, Марко й Михась Комар, Стефа Коцур. Між деклямаціями були музика, спів і танці. Леся Боднар відіграла на фортепіяні дві пісні, діти зі садочка СУА під проводом Люби Кушнір проспівали пісеньку „Куку, куку, чути в ліску," дитячий хор Школи Українознавства під проводом мгр Д. Якубович проспівав: „У горах Карпатах", „Як я їхав з Дебречина", „Гей нумо хлопці до зброї" та „За Україну". Роман Сосяк відіграв на фортепіяні композицію М. Лисенка, три брати Рікети і Марко Комар відіграли на фортепіяні низку композицій, учні І кл. Школи Українознавства проспівали „Дні тижня", а кожна дитина мала назву одного дня в тижні. Учні Школи Танків під керівництвом маестри Роми Прийми-Богачевської: Роксана Герець, Адріяна Підвербецька, Олена Цьолко і Таня Сосяк виконали характеристичний танок „Залицяння", пізніше „Гуцулку" та сценку „Еволюція танку" при фортепіяновому супроводі Наді Семчук. Танок „козачок" виконали Ірка Наугольник і Івась Семчук. Програму підготовили учительки: З. Білас, Д. Якубович і У. Омецінська.

Вкінці голова Комітету Т. Кушнір подякувала всім, що приготовили імпрезу, батькам і дітям.

Після перерви й перекуски відбулася костюмова забава дітей під проводом мгр Д. Якубович. Крім танків і забав Арета Підвербецька прочитала казку „Ріпка", а діти її інсценізували. Пізніше мгр Д. Якубович прочитала казку про „Трьох ведмедів". Серед забав і гамору дітей мило проминув час. Старші згадували своє дитинство, немов відбули мандрівку в молоді літа...

Рівночасно відбувся показ ручних робіт дітей. Були картини Богдана Поповського, рисунки Наді Боднар, Михайла й Марка Комарів, вишивки Діяни Шевчук, писанки Марка Комара та Діяни й Петра Шевчуків. Усім, що причинилися до цієї вдалої імпрези, яка зібрала біля 70 дітей, належиться признання.

Н.Н.

Величаве святкування 50-ліття ОУН у Детройті

У суботу, 17-го листопада м.р., у гарній Вен Дайк Коммюніті авдиторії відбулась святкова академія для відзначення 50-ліття існування і боротьби ОУН. Організатором цього святкування був комітет Організацій Українського Визвольного Фронту в Детройті, що його очолював д-р Микола Климишин.

Після того, як на тлі бойової пісні прозвучали тверді слова Декалогу ОУН, (рец. Микола Кавка) — голова ділового комітету офіційно відкрив святкування, накреслюючи в яскравих штрихах діяльність цієї організації продовж півстоліття та високо оцінюючи її заслуги в держанні живим духа боротьби українського народу за свій найвищий ідеал після жахливої нашої поразки в часі визвольних змагань.

Він же представив головного промовця, голову державного Правління від 1941 року, голову революційної ОУН і голову ЦК АБН Ярослава Стецька, що закликає українців орієнтуватись на святий Київ, а не на Гельсінки, ані жадну іншу сторонню силу. Слово доповідача було переліком досягнень українського народу за минуле півсторіччя, стверджувало, що на крові борців наших визвольних змагань виросло двоє поколінь, що за прикладом своїх попередників пробивали широкий шлях до волі із зброєю в руках.

Проголошення відновлення української державности в 1941 році, в обличчі здавалось би непоборної сили нового окупанта України, було доказом рішення революційної ОУН проводити в життя вимогу Декалогу: „Здобудеш Українську Державу, або згинеш у боротьбі за неї". З того моменту весь український народ підняв зброю проти наїзника, кривавлячись на двох фронтах. Рух спротиву міцнів, поширювався і витривав понад 10 років, далеко після формального закінчення війни. У змінених умовинах терору і придушення усякої вільної думки революційний дух вибухав у страйках і повстаннях у тюрмах, у таборах, у сибірських тайгах. Ця боротьба українського народу, хоч не принесла нам перемоги, спопуляризувала ідею виступу проти насилля, організуючи і цементуючи фронт поневолених народів, нашого найнадійнішого союзника.

Фронт поневолених народів, що зродився у час найкривавішої боротьби УПА, сьогодні виріс і змогутнів, злобуваючи приятелів серед багатьох народів Европи, Азії, Африки, обидвох Америк і Австралії. Не Гельсінки є прапором нашої боротьби, але святий Київ, столиця вільної України — це вислідна думка цікаво побудованої промови голови ОУН Ярослава Стецька на цьому врочистому святкуванні.

Молитва українського революціонера, рецитація Ігоря Федорака, зробила глибоке враження на присутніх.

У мистецькій частині виступали хори „Прометей" і „Діброва" та духова оркестра „Батурин" під мистецьким керуванням знаменитого диригента, обдарованого інтерпретатора музичної думки, мгра Василя Кардаша.

Про ці ансамблі та їх виконання програми міг би говорити музичний рецензент, розбираючи кожну фразу, кожний тон, висловлюючи похвалу на честь ансамблів та їх керівника. Як глядач можу тільки ствердити, що і диригент і ансамблі творять одне ціле. Ансамблі зарепрезентували високе мистецтво виконання нового цікавого репертуару, виказали зразкову дисципліну, чим електризували публіку, поривали, піднімали її на вершини духового захоплення.

Український національний гимн у виконанні всіх трьох ансамблів завершив духовий підйом приявної громади, що прийшла віддати поклін борцям і героям півстолітньої боротьби на найвище право народу, за вільну Україну.

У зв'язку із цим святкуванням зорганізовано пресову конференцію, на якій голова ОУН Ярослав Стецько склав політичну заяву та давав відповіді на питання журналістів. Після конференції був позитивний відгук у „Макомб Дейлі" і „Детройт Нюз".

У вівторок 20-го листопада відбулася зустріч голови ЦК АБН із представниками поневолених народів. Того ж дня переобрано управу Інтернаціонального Відділу Американських Приятелів АБН на стейт Мічіген. Головою став Зігурдс Рудзітіс, а секретарем мгр Тарас Когут.

Зустріч голови ОУН із українською громадою на окремому вечорі в неділю, 18-го листопада в залі Українського Культурного Центру, виступ мгр Слави Стецько, редакторки видань АБН і АБН-Кореспонденц, що якраз повернулася з Парагваю із засідання Екзекутиви Світової Антикомуністичної Ліги, реактивізація Інтернаціонального Відділу АПАБН, зустрічі, розмови й наради на протязі майже тижня — це все в великій мірі причинилося до пожвавлення нашого громадського життя саме на часі, бо в 50-ліття ОУН.

П.Р.

У ЛМКлюбі доповідатиме проф. М. Кучер

Ню Йорк, Н. Й. — Із Літературно-Мистецького Клюбу інформують, що у п'ятницю, 1-го лютого ц.р. о год. 7-ій вечора, тут у приміщенні цього Клюбу при 136 Друга евеню, проф. Михайло Кучер виголосить доповідь „Палестина за земного життя Христа". Темою цієї доповіді буде розповідь про цю країну, її піднесення, побут її населення, ролю жидівського духовенства, римлян, Понтійського Пилата, Ірода і його відношення до Риму та про пілігримів та їхнє економічне значення.

ІСЛЯМСЬКА...

(Закінчення зі стор. 1)

ренції для того, щоб заохотити ліві арабські країни до участи в нарадах у Ісламабаді, що і сталося: з просовєтських арабських країн, членів цієї інтернаціональної мусулманської організації, більшість брало участь в конференції — Альжирія, Лівія і Ірак, як теж Палестинська Визвольна Організація. Відсутніми були лише Сирія і Південний Ємен. Делегації просовєтських країн і ПВО підтримали резолюцію, яка таврує Москву і закликає до негайного відтягнення совєтських військ з Афганістану. Домовлення про спільну оборону всіх мусулманських країн проти „гегемоністських амбіцій ґльобальних надпотуг", як це було запропоновано президентом ПакістануЗія уль-Гагом, що відкривав конференцію в минулу неділю, вимагає ще докладнішого і довшого обговорення всіх зацікавлених: три дні цієї конференції не дали для того нагоди.

Романа Кіляра призначено на заступника директора Відділу Міґрації

Нюарк, Н. Дж. — Нюаркська Католицька Суспільна Служба — Бюро Міґрації поінформувала про деякі зміни у дирекції цієї Служби які наступили у четвертому кварталі 1979 року. Між новойменованими на високі становища особами є також українець Роман Кіляр, якого призначено на заступника директора Відділу Міґрації. Директором цього відділу Католицької Суспільної Служби є адвокат Мері Мулленей.

Роман Кіляр

Роман Кіляр син відомої союзової і громадської діячки пані Галини Кіляр, народився в Західній Німеччині, а перед виїздом до ЗСА жив в Арґентині. Він закінчив Сітон Голл університет в Ню Джерзі і здобув ступінь маґістра з ділянки „регабілітейшен енд конселінг". Тепер продовжує свої студії на цьому ж університеті, спеціялізуючись на дорадника у справах подружжя і родинного життя. Роман Кіляр плавно володіє, крім української і англійської також еспанською і російською мовами. Кіляр працює в Католицькій Суспільній Службі від 1977 року. Він є членом Українського Народного Союзу у Відділі 457.

Індіра Ґанді тепер вважає совєтську інвазію в Афганістані „неоправданою"

Ню Делі, Індія. — Пресове аґенство Ройтерса інформує, що новий індійський прем'єр-міністер Індіра Ґанді, Конґресова партія якої виграла недавно вибори і здобула велику кількість місць у парляменті, заявила 16-го січня ц.р. кореспондентам, що немає виправдання на совєтську військову інвазію в Афганістані. Індіра Ґанді розмовляла з журналістами після того, як перевела 45-хвилинну нараду з міністром закордонних справ Великої Британії Лордон Керрінґтоном, який прибув до Індії на зустріч з речниками нового уряду у багатьох справах, між ними і — спрaвах совєтської інвазії в Афганістані.

Запитана чи Індія вважає совєтське втручання оправданим, Ґанді відповіла: „я думаю, що жадну країну не можна виправдувати за напад на іншу державу". Подумавши хвилину прем'єр Ґанді підкреслила, що „я не думаю, що Індія коли небуть підтримувала цю акцію".

Заява Індіри Ґанді противорічить ранішим заявам членів її уряду, які твердили, що Індія прийняла совєтське виз.нення відносно висилки совєтського війська до Афганістану. Також делеґація Індії в ОН була заявила, що, мовляв, совєтські війська, згідно із запевненням Москви, покинуть Афганістан після виконання там своєї місії. Сама Індіра Ґанді раніше твердила, що також західні великодержави вміщуються до внутрішних справ азійських країн.

Британський міністер Лорд Керрінґтон відвідав п'ять країн Близького Сходу і Азії, в тому числі Індію, та розмовляв з індійським прем'єром в її приватному домі. Перед тим Керрінґтон побував в Пакістані, Туреччині, Омані і Савдійській Арабії.

Відповідаючи на запитання чи існує загроза в цьому районі світу у зв'язку із совєтською інвазією Афганістану, Індіра Ґанді відповіла, що загроза, очевидно, збільшилась „і ми не бажаємо, щоб вона поширювалась". Вона при тому висловила своє затурбування західнім пляном постачати зброю для Пакістану, який безпосередньо загрожений совєтською інвазією сусідньої країни. Лорд Керрінґтон, ще перед прибуттям до Індії, висловлювався про можливість більшого постачання зброї для Пакістану західніми країнами. Плян зміцнення Пакістану був також предметом нарад представників уряду З'єднаних Стейтів Америки і Китайської Народної Республіки.

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ...

(Закінчення зі стор. 1)

кає „всіх мешканців, без огляду на національне походження, відзначити цей день 22 січня, вшановуючи героїчне змагання українського народу за найбільшу цінність: свободу". Без зайвих формальностей, в приязній атмосфері, губернатор вітав Валентина Мороза та інших зібраних учасників, а в короткій промові зазначив, що тепер розуміє добре українські домагання. Для українських мешканців стейту, з якими він мав нагоду зустрічатися в часі різних етнічних фестивалів та подивляти їх послідовність у зберіганні привезених традицій, має „теплі почування" та й пам'ятає, як його разом з дітьми добре гостили українськими стравами.

Голова Стейтової Ради Северин Палидович подякував губернаторові в імені української громади стейту, а Валентин Мороз передав губернаторові в дарунок три книжки (Історію України — брошурне нове видання англійською мовою і свої твори). Губернатор з місця зреванжувався, даруючи В. Морозові „стейтову" краватку, а присутнім ручки. Церемонія відбулася гарно впорядковано в присутності 70-ох осіб; спереду молодь в одностроях і жінки у вишиваних блюзках декоративно півколом оточили офіційний стіл, за яким поруч губернатора сиділи Северин Палидович, голова стейтової Ради; Христина Бук, секретар, та Валентин Мороз.

Згідно з програмою цього ж дня пополудні відбулося приняття в місцевім готелі для членів Асамблеї при участі української громади, де була нагода в свобідній атмосфері вести розмови та нав'язувати приязні контакти на майбутнє.

Цілість програми приготовили члени комітету в складі: Константин Ваньо, голова, Христина Бук, Микола Григорович, Ігор Ольшанівський, Люба Остапяк, та з уряду (екс офіціо) голова Ради Северин Палидович.

Всіх присутніх на церемоніях було поверх 80 осіб, у тому два священики: о. Богдан Желехівський (парохія св. Трой ці в Трентоні) і о. Михай о Перетятко (парохія св. І ана Хрестителя в Нюар). Слідуючі організації установи були репрезентовані (за місцевостями): Е абет — Відділ СУА, діл УККА; Випані — діл УККА; Менвіл — Відділ СУА, члени УККА; Нюарк — Відділ УККА, Окружна Управа СУА; Картерет — Відділи УККА, О У, СУМА, Провидіння НП, Український-Амер нський Горожанський юб, Фестивалевий Ко т; Ню Бронсвік — Від СУА, УККА; Перт А ой — Відділи УККА, У С, хор Боян, парохія Пр. Богородиці, парохіяльна школа; Трентон — Відділи УККА, СУА (два), Пласт СУМА, ОДУМ, УНД , НІ, парохія св. Юрія, о Прихильників УНР И.

З перебігу церемоній в Асамблеї щ денник „Стар Леджер" з 2 о січня помістив знимку допис, подаючи вимки з промови В. Мороза. Між іншим репортер Вінсент Р. Зарате пише: „Валентин Мороз, звільнений мину року совєтською влад ісля відбуття 14 років у р ській в'язниці, сказав ісляттурі 'Немає нічо льш важного як свобод . І далі продовжує: „М оз, який тепер живе в пов Пассейк, заповів однотижневу голодівку перед совєтською амбасадою, починаючи від 29 березня, щоб омагатися від росіян зві ння Юрія Шухевича-Б нського, котрий пере в совєтських табора ці майже 30 років за о він є сином покійного ана Шухевича, голови команданта Українсько Повстанської Армії, яка боролася (без успіху) за створення незалежної Української Держави після угої світової війни". І таттю передрукував ості „Український Т ик" для українських ч в (ч.21, з 27-го січня).

Відзначення роковин Св. Василія Великого

Сестри Чину Св. Василія Великого завершили 2-го грудня 1979 року святкування шістнадцятого століття з дня смерти свого Святого Патрона.

Пошана до Отців Церкви на протязі всієї історії від прийняття християнства виявлялася в Русі-Україні в різних сферах духового життя нашої батьківщини. Одним із найбільш шанованих і люблених Отців Церкви був для наших предків-русичів Св. Василій Великий. Його богословські твори, як „Бесіди на шестиднев" і проповіді ретельно переписували побожні учені-ченці, а книжники-священики, ченці, князі і бояри їх пильно читали. Тим самим просвітлений розум Святого довгі століття після його смерти живив своїми думками людські уми, заохочуючи їх і наступні покоління до християнського життя. Та найбільшою заслугою Василія Великого було оснування чернецтва східного християнства. Манастирі в Україні стали на довгі віки центрами культури і освіти, осередками духового життя країни, згадати хоча б ролю Печерської Лаври в Києві й авторитет її архимандритів і побожного чернецтва, з якого виходили великі святі — подвижники віри християнської, що засвідчено в Печерському Патерику, який переписувався й заповнявся все новими духовними подвигами аж до XVIII ст. Історія Чину Св. Василія в Україні давня і змістовна. З Чином цим пов'язане християнське шкільництво на наших землях. Великим Василіянином-святцем був Митрополит Андрей Шептицький, який щедрою рукою допомагав студіюючій молоді, засновував навчальні й наукові інституції. Цю плекатну традицію перенесено й поза межі батьківщини на нові поселення. Василіянином був також перший український католицький єпископ в Америці Владика Сотер Ортинський, який багато причинився до розвитку Василіянського шкільництва в ЗСА.

Як відомо, виховно-освітня діяльність — це головна ділянка пильної систематичної праці ченців і черниць Василіянського Чину в Америці. В Філядельфії й околиці діють школи всіх трьох ступенів під орудою Сестер ЧСВВ: народна школа й сиротинець, середня школа Академія Св. Василія Великого для дівчат, і вища школа Менор Джуніор коледж для дівчат. Тож не дивно, що Сестри вирішили відзначити роковини смерти Святого, який помер 1-го січня 379 року в Кесарії.

Комітет підготови очолила Сестра М. Ольга, ЧСВВ; в склад Комітету увійшли: д-р Тетяна Цісик, Анна Кічула і Надія Кічула. Святкування відзначилися молитовним настроєм і добре продуманою програмою. У пополудневих годинах, у неділю, 2-го грудня відслужено Торжественну Св. Літургію з участю Владики Митрополита Мирослава Любачівського, Владик Ярослава Ґабра і Василя Лостена, декана о. Михайла Кучмака, ЧНІ, протоігумена о. Патрика Пащака і о. Василя Шота, ЧНІ. Дияконом був о. Лев Ґольдаде. Змістовні проповіді виголосили о. Михайло Ваврик та о. Річард Семінак.

Після Літургії відбулася трапеза в обителі Сестер Василіянок в приміщенні М. Дж. коледжу. Трапезу відкрив о. шамбелян Роберт Москаль, попросивши до молитви Провінціяльну Матір, ЧСВВ, в ЗСА М. Теодозію. Після молитви Владика В. Лостен підніс тост за розвиток і успіхи праці Сестер ЧСВВ.

Приємною атракцією вечора був виступ хору Сестер під орудою проф. Мирона Федорова. Сестри співали давні релігійні гимни, що віддзеркалюють побожність українського народу. Тоді о. шамб. Р. Москаль відчитав найважливіші з надісланих привітів і телеграм, а саме — від Святішого Отця Івана Павла II в українській мові, від Блаженнішого Патріярха і Кардинала Йосифа, від генеральної Матері, ЧСВВ, М. Емелії з Риму, від Архиєпископа Івана Кроля, від посадника міста Філядельфії Ф. Різза, а також представив священство, що численно взяло участь в церковних торжествах і трапезі. Крім названих вже співслужителів Св. Літургії були присутні отці шамбеляни Мирослав Харина і Рассел Данильчук і отці: о.Тома Барилак;о. Маврикій Джурман;ректор Семінарії Св. Йосафата в Римі о.Софроній Мудрий,ЧСВВ;о.Йосиф Сліпий, ЧСВВ; о. Роман Мартинюк; о. Ярослав Михайленко; о. Михайло Пиріг і о. Антоній Скурля. Присутньою була також Сестра М. Дарія, секретарка генеральної Матері в Римі; Сестра Христофора, ЧСВВ, настоятелька Сестер в Юніонтовн,та Сестра Захарія, представниця Чину Сестер Служебниць Пресвятої Діви Марії.

О. Р. Москаль привітав також представників громадських організацій, Ігоря Смолія, головного організатора СУК „Провидіння";Мартина Реддінгтона, представника місцевої округи Абінгтону;д-ра Петра Стерча,голову УККА,Відділу у Філядельфії;д-р Наталію Пазуняк,представницю СФУЖО; Михайла Кічулу від кору „Прометей"; Іларіона Мазепу, директора Кредитової Кооперативи „Самопоміч",та Івана Шафера з дружиною, представників Батьківського комітету Академії Св. Василія Великого.

Святочні промови виголосили о.протоігумен Патрик Пащак і ВПреп. Сестра М. Єроніма Романа, яка посвятилася студіям життя Св. Василія Великого. В 1979 р. Єроніма була обрана „Жінкою Року" в парафії Св. Йосифа в Чікаго. Ці промови наголосили потребу продовжувати і скріплювати пошану до Великого Патрона цього монашого чину та поширювати його вчення серед української молоді.

Святкування закінчив своїм словом Митрополит Мирослав, ствердивши важливість цих небуденних роковин — шістнадцяти століть від невмирущого слова Великого Святого Отця Церкви.

Н.П.

Святий Миколай в Озон Парку

У неділю, 16-го грудня м.р.,заходом Школи Українознавства в Озон Парку під дирекцією о.пароха Любомира Мудрого та учительського складу, виставлено п'єсу Романа Завадовича „Чортик Невдаха".

П'єсу попередив виступ місцевих молодих бандуристів, під проводом п. М. Чорного і п. Івасишин, любителів музики — бандури, під мистецьким керівництвом В. Юркевича. Склад бандуристів — це ученики Школи Українознавства: І. Івасишин, Н. Гончаренко, В. Васло, К. Васло, А. Ґаткі, Б. Базилевський, Х. Базилевська, А. Гуменюк, М. Левицький, Т. Пальчинський, Б. Мудрик, О. Ходоба, С. Малаховська і К. Малаховська. Вони заграли такі пісні: „Ой чий же це двір?" „Польочка", „Сонце низенько", „Бог Предвічний", „Добрий вечір тобі" та „Взяв би я бандуру". Їхня техніка і музичне виконання заслуговують на велике признання за їхні музичні здібності як нарибок на майбутніх мистців — бандуристів. Присутні винагородили їх бурхливими оплесками. Опісля слідували групові декламації учнів 1-го, 2-ої і 3-ої кляси.

Продовженням мистецької частини був еспанський танок з балету „Нутерацка" та „Місячний промінь", які прекрасно виконала Н. Гончаренко, далі слідували гопак, який виконали Л. Кіпа і М. Шмериковський та гопак-сольо, виконав М. Левицький. Усі виконавці — це ученики Школи Українського Балету, під мистецьким керівництвом Уляни Кунинської-Шмериковської.

У п'єсі взяли участь такі особи: С. Мідяний — Св. Миколай, Т. Коваль, І. Івасишин, Л. Скомська, О. Ходоба, М. Гуменюк, Г. Коваль і Л. Коваль — ангели. Хлопці: Т. Пальчинський — чортик, М. Шмериковський, Л. Кіпа, М. Левицький, Б. Дашков, А. Гаткі і Б. Мудрик. Ця вистава була вдала і дуже старанно підготована, підбір роль був знаменитий. Молоді артисти звернули на себе увагу усіх присутніх, бож їхня самопевність на сцені робила враження, наче це виступали частинно заавансовані артисти, що вже довший час виступають на сцені. Прекрасно зі своєї ролі вив'язався чортик Т. Пальчинський, що можна сказати, був атракцією цілої п'єси. Крім Т. Пальчинського звернули на себе увагу дівчата-ангели, як: Т. Коваль, І. Івасишин, Л. Скомська і О. Ходоба, а з хлопців — Б. Мудрик, М. Шмериковський, М. Левицький, своєю грою і доброю українською мовою. Якщо йдеться про танець гопак, то безсумніву, що виконання молодих учнів-танцюристів було на високому мастецькому рівні. Майже усі виконавці говорили доброю українською мовою до чого напевно доклали старань їхні батьки.

Не можна тут згадати отця крилошанина Л. Мудрого — пароха та директора Школи Українознавства, як рівнож учителів: Романа Мізура, З. Левицьку Балабан та Уляну Шмерековську, які присвятили дуже багато часу і труду, щоб підготовити дбайливо і старанно цю імпрезу для дітей. Вони рівнож вкладають багато праці у виховання та навчання тієї шкільної молоді в любові до своєї Церкви і свого народу.

„Просфора" в парохії св. Миколая в Савт Бруклині

У неділю, 13-го січня ц.р., заходом Сестрицтва Пресвятої Діви Марії при українській католицькій церкві св. Миколая на 19-ій вулиці і 5-та евеню в Бруклині, влаштовано традиційну „просфору" для парохіян.

Отець крил. Любомир Мудрий, парох української католицької церкви св. Марії з Озон Парку започаткував „просфору" молитвою та опісля говорив про значення нашої церкви й потребу її всебічної піддержки. Українська Католицька Церква має багаті звичаї та є моральною підставою нашого народу, зокрема тут в Америці, — сказав о. крилош. Л. Мудрий, — який промовляв по-українськи і англійськи. Він теж сказав, що Владика Василь Лостен, наш стемфордський Єпископ, заявив, що в дуже короткому часі парохія св. Миколая дістане нового пароха на місце о. митрата Клеметія Прийми, який помер в квітні 1979 року.

Промовляючи також по-українськи й англійськи, д-р Володимир Душник говорив про теперішню ситуацію у світі та події в Україні, включно з припиненням праці для відкриття американського генерального консуляту в Києві. Д-р Душник говорив про працю УККА та закликав присутніх до піддержки своєї церкви та такої центральної організації, якою є УККА.

Промовляли також Іван Хома, голова парохіяльного комітету та Петро Преґельський, один з тростистів парохії, які взивали парохіян до більш активної участи в парохіяльному житті, як теж до дальшої фінансової піддержки парохії, яка має ще до закінчення будову церкви.

Тосмастром на „просфорі"-обіді був д-рф Осип Оришкевич, який підкреслив традиційне значення „просфори" для парохіяльного та родинного життя.

Під час обіду зібрані заспівали ряд українських коляд під проводом семінариста Андрія Метіля, який веде українську радіову програму „Луна України" у Фордгемському університеті в Бронксі.

Н.Н.

Отець диякон Яр. Тростянецький в гостині односельчан

Мешканці Гартфорду — односельчани села Манаїв Зборівського повіту гостили в себе о. диякона Я. Тростянецького. Гартфорд став осередком еміґрантів із села Манаїв Зборівського повіту, де в самому місті живе біля 50 родин.

У неділю, 26-го серпня м.р., в год. 10-ій ранку, о. диякон сослужив до Служби Божої в українській католицькій церкві, яку відправляв о. парох Чарлес А. Меззомо. Миряни з великою радістю і увагою слухали возгласів нововисвяченого о. диякона. Його глибока змістом проповідь, головною думкою якої була служба Богові, любов до рідної Церкви і свого народу — залишається назавжди в серцях присутніх. Отець парох розповів про колишнього мешканця Гартфорду, о. диякона Я. Тростянецького, який посвятився служити Богові, і запросив всіх парохіян на бенкет в честь нововисвяченого о. диякона.

Після Служби Божої всі подалися до Українського Народного Дому на прийняття. Для бенкету був створений комітет, що його очолили Евген Борейко й Антін Наконечний. За головним столом крім о. диякона Я. Тростянецького засіли о. парох Чарлес А. Меззомо, о. Іван Ропке, о. Степан Хорнат, уроджений в Америці, батьки якого походять із села Манаїв, та кузинка о. диякона пані Настя з роду Тростянецьких. Бенкет відкрив п. Е. Борейко і передав провід прийняття тостмастерові п. інж. А. Пришлякові, який знову привітав отців і всіх присутніх, а по короткій промові просив о. пароха поблагословити харчі і молитвою почали бенкет.

Під час трапези вітали о. диякона і бажали йому Божого благословення та успіхів в його праці — о. парох Ч. Меззомо і англійською мовою о. Степан Хорнат. З односельчан вітали друг о. диякона Іван Цяприн і його дружина пані Параскевія, говорив його односельчанин п. Іван Калинович, який згадав життєвий шлях о. диякона і висловив свою радість, що він посвятився служити Богові й готовий ревно працювати для закріплення помісности Української Католицької Церкви з нашим Українським Патріярхом. Привіти теж склали п. Мельник від СУМ-А і Осип Гладун від Федеральної Кооперативи.

Після привітів забрав слово о. диякон Ярослав Тростянецький і зворушливо розповів про своє покликання до духовного стану, про бажання служити Богові, своїй помісній церкві й своєму народові. О. диякон рівнож подякував всім за щире і сердечне прийняття. На закінчення присутні звеличали о. диякона співом „Многая літа", а тостмастер, подякувавши, попросив о. диякона закрити бенкет молитвою.

Після покриття коштів прийняття залишилося 83.00 дол. які комітет рішив переслати на Фонд Блаженнішого Патріярха Йосифа.

Отець диякон Ярослав Тростянецький є членом 257-го Відділу УНСоюзу.

Іван Калинович

Засвічення ялинки СУА в Ню Йорку

Дня 21-го грудня м.р., увечері, біля домівки СУА в Ню Йорку, при 108 2 евеню зібрався гурт союзянок, а на бальконі домівки засвічено ялинку присвячену „Політичним в'язням-жінкам в Україні".

Опісля всі перейшли до домівки та засіли біля святково застеленого стола, посередині якого на сіні лежав колач із свічкою. Голова Окружної Управи Оксана Щурова привітала присутніх із Святами і Новим Роком та згадала тих, які терплять у тюрмах і таборах і за тих, які на волі в Україні, але вільними не є. Відтак голова Об'єднаного Комітету інж. Евген Івашків привітав присутніх і побажав сил до праці в рядах СУА, а голова 71-го Відділу з Джерзі Сити Евгенія Рубчак віддеклямувала вірш Б. Лепкого „На Свят Вечір".

Після традиційного „Бог Предвічний" союзянки разом з головою дружньо розмовляли за кавою і солодким.

Під час перекуски присутні заповняли своїми щирими привітами і теплими сердечними побажаннями приготовані картки до висилки політв'язням.

Згадавши наших нескорених в Україні та обмінявшись побажаннями з членками і знайомими, присутні, вступивши у цей святковий час в піднесеному настрої, розійшлися додому.

Лідія Магун

Український Спортовий Осередок „Тризуб" у Філядельфії почав будову нових приміщень

„Тризубівці" при будові власної домівки

Український Спортовий Осередок „Тризуб" у Філядельфії створила горстка спортових ентузіястів 1949 року, а Основуючі Загальні Збори відбулися у березні 1950 року. Тоді щойно офіціяльно затверджено назву Осередку і обрано першу Управу, що її очолив корифей українського театру сл. п. Володимир Блавацький.

Початки „Тризуба" були невідрадні так, як початки всіх наших установ і організацій, створених на вільній Американській землі. Але впертість і посвята ентузіястів спорту, а зокрема грачів копаного м'яча все поборола. Наші змагуни виказали себе майстрами копаного м'яча і швидко почали здобувати перемогу за перемогою. Завдяки тим поважним успіхам, „Тризуб" став членом Професійної Ліги Ню Йорку і тоді про „Тризубівців" заговорила вся преса Америки. Це ж „Тризуб — Українієн Нешеналс" став єдиною дружиною копаного м'яча в Америці, що чотири рази здобув чашу „Дювара". І тим самим „Тризубівці" широко прославили українське ім'я серед американського світу, як справжні українські амбасадори.

Щоби мати приміщення, 1959 року Управа закупила двоповерховий дім у гарній дільниці при Брод вулиці. Але для молоді сам дім не вистачає, зокрема для спортовців їм потрібно площі. Ідучи за покликом того, Управа „Тризуба" завдяки молодим професіоналістам, що включилися до проводу, закупила 1978 року 32-акрову посілість за суму 180,000 долярів. Ця посілість є в дуже гарній околиці, лише на 17 миль віддалена від домівки „Тризуба". Купуючи ту посілість, „Тризуб" не мав багато власних грошей, треба було позичати, а також звертатись за пожертвами до щедрої української громади.

Ентузіясти спорту, а в більшості діти основоположників „Тризуба", не дивлячись на свою професійну працю, кожної вільної хвилини без найменшої винагороди працювали і працюють над розбудовою площі — спортових грищ, а тепер вже почали будувати і головний спортовий будинок.

Але, щоби всі пляни перевести в життя,потрібні фонди. В зв'язку з цим Управа „Тризуба", вступивши в нову декаду праці, звернулася з Новорічним апелем до своїх членів, симпатиків і всіх земляків прийти з фінансовою допомогою. Така допомога може бути у формі добровільних датків, головно як безвідсоткові позички в сумі 250, 500 і 1,000 долярів.

Щоби розпочати спортовий сезон на власних грищах, треба негайно роздобути 200,000 долярів. Тому Управа „Тризуба" звертається до всіх людей доброї волі прийти з фінансовою допомогою. Ми хочемо зберегти нашу молодь, а зокрема тоді, коли вона горнеться до нас і бажає дальше прославляти українське ім'я на спортових майданах. Під сучасну пору при „Тризубі" гуртується понад 200 молодих спортовців і для них треба збудувати спортові приміщення. Пожертви і безвідсоткові позички Управа „Тризуба" просить слати на адресу: 4932 Н. Брод вулиця, Філядельфія, Па. 19141.

С. Г.